

COMFORT zone

Het uitzicht is oneindig: achter het huis van tuinontwerper Joep Luitjes liggen weilanden zo ver het oog reikt. Zijn eigen tuin kent wél grenzen. Maar dankzij een ingenieus tuinplan kun je overal zitten en is er van alles te zien en te ervaren.

FOTOGRAFIE **SIETSKA DE VRIES**
 TEKST **JOHANNA HOOGENDAM**
 PLATTEGROND **JOEP LUITJES**

Subtiële hoogteverschillen zorgen voor beweging in de tuin. Rechts van het woonhuis staat de ontwerpstudio.

OVER DE TUINONTWERPER

Na zijn hbo-studie Tuin- en Landschapsinrichting werkte Joep Luitjes bij een tuinarchitect als ontwerper. Daarna gaf hij leiding aan een ploeg hoveniers en werkte zelf als hovenier, waardoor hij alle facetten van het tuinwerk leerde kennen. Twaalf jaar geleden startte hij zijn eigen bedrijf **Terra Forma** - tuinontwerp en beplanting. Klanten kloppen niet alleen bij Joep aan voor een creatief tuinontwerp, de ontwerper weet ook alles over geschikte beplanting. Desgewenst legt hij de tuin zelf aan, of met de opdrachtgever, en onderhoudt hem. terraforma.nl
Zelf kijken in de tuin van Joep? Dat kan tijdens de open-tuindagen van Top in de kop. Kijk op topindekop.nl voor meer informatie.

Wat er op zijn nachtkastje ligt? Tuinontwerper Joep Luitjes schiet in de lach: 'Catalogi van kwekers. Ik spel ze van voor tot achter, een beetje zoals ik als kind de speelgoedfolder las. Ik ben een beetje een plantenfreak.'

Altijd is hij op zoek naar soorten die andere ontwerpers nog niet kennen. Die soorten probeert hij uit, eerst in zijn eigen tuin, daarna bij klanten. Hij kijkt hoe de planten zich ontwikkelen, stuurt bij, verplaatst ze als dat nodig is. Zo heeft hij in twintig jaar tijd een forse plantenkennis opgebouwd.

Met name schaduwplanten hebben zijn interesse. Dat heeft te maken met zijn eigen tuin – een perceel, inclusief huis, van 'slechts' vijfhonderd vierkante meter, waarop verschillende bomen staan. Joep en zijn gezin wonen hier sinds acht jaar en door ingenieus ontwerpwerk creëerde de ontwerper er verschillende tuinsferen. Waaronder een bostuin, met schaduwbloeiërs. 'De twee berken, eiken en prunus wilde ik behouden,' verklaart hij die schaduw. 'Alleen de apenboom, met gemene stekels, ging eruit. Dat vind ik zo'n jarenzeventigboom.'

Joep woont in Oude Niedorp, een klein dorp boven in Noord-Holland. Groene weilanden en brede sloten omringen het. Vanuit het huis kijk je zo het land in. Dat uitzicht was de reden de oude kosterswoning te kopen: 'Ook al moest er veel aan gebeuren. Het uitzicht aan beide kanten is prachtig. Zo staat aan de voorkant een zeldzame ruïnekerk.'

Voetstuk voor de berk

Achter het huis maakten ze een uitbouw, om meer ruimte te creëren voor de keuken en hal, en een berging. De buitenkant werd bekleed met gepotdekselde, zwart gebeitste Douglasplanken. Met de grond die vrijkwam, legde Joep terrassen aan. De tuin liep schuin af naar de sloot, maar liever wilde hij echte niveaunderschillen. Nu loop je via zijn moestuin via een stenen

trappetje naar het lager gelegen gazon met border. Vandaar daalt een houtsnipperpad verder af naar de bostuin. En gaat het via een bruggetje weer omhoog naar de vlonder. Daar is een avondterras met vuurkorf aan het water, een brede sloot. Joep hergebruikte zo veel mogelijk materialen uit de oude tuin. Oude bielzen bijvoorbeeld, als ondersteuning voor een bankje. Van de tufsteenblokken bouwde hij een keermuur, die inmiddels mooi groen begroeid is. Ook een vondst: alle losse buxushagen verzamelde hij in een dicht vierkant rondom de berk, waardoor deze nu een strak gesnoeid voetstuk heeft gekregen.

Het puin dat vrijkwam bij het klussen, kreeg een tweede leven als fundering onder een bakstenen muurtje dat Joep metselde. Het scheidt het functionele deel van de tuin, direct om het huis, van het natuurlijke deel. En hoe verder richting weiland, hoe organischer de tuin oogt.

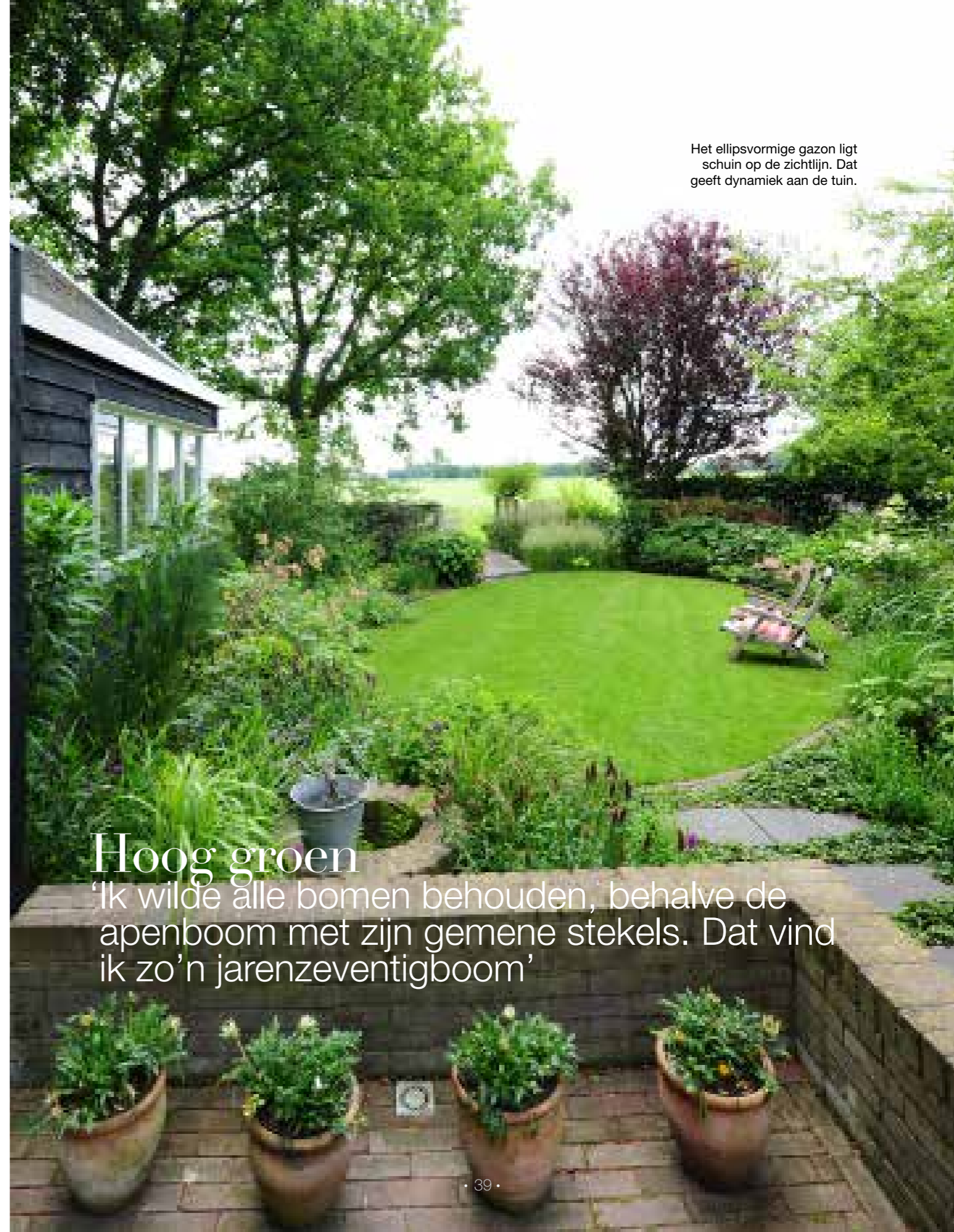
Extra leuk: overal waar je kijkt, zijn kleine verrassingen. Zoals de getrapte haag rond de buitentafel, opgebouwd uit blauwe hulst en beuken. Die zag Joep in park Frankendael in Amsterdam, het waterelement in het Spaanse Alhambra. Joep maakte er een eigen interpretatie van, maar het geluid van kalm stromend water is hetzelfde als dat in Granada.

Grasveld in de vorm van een ellips

Vanuit de eetkeuken kijk je nu uit over de tuin en het aangrenzende weiland. Toen het die eerste winter dat ze hier woonden sneeuwde, maakte Joep een baan in de sneeuw van huis naar sloot, om te zien of een pad op die plaats een goed idee zou zijn. De aanblik beviel hem, toch koos hij niet voor een pad, maar voor een zichtlijn waarlangs de blik naar het weiland wordt getrokken. Het trapje naar het gazon en het bruggetje verderop naar het vlonderterras suggereren nog steeds een looppad. Ertussenin maakte Joep een ellipsvormig gazon. Het ligt schuin op de zichtlijn naar het

Het ellipsvormige gazon ligt schuin op de zichtlijn. Dat geeft dynamiek aan de tuin.

Hoog groen
'Ik wilde alle bomen behouden, behalve de apenboom met zijn gemene stekels. Dat vind ik zo'n jarenzeventigboom'

Pal voor de studio ontdekte Joep een oude waterput, hier omgeven door ijzerkruid (*Vernonia fasciculata*), venkel *Foeniculum vulgare* 'Giant Bronze' en sierklaver *Trifolium rubens*.

Terracotta potten lichten op tegen een heg van klimop.

H&G **buitenkijken**

Mathiasella bupleuroides 'Green Dream'.

Van een partij afgedankte hardhouten damwandplanken maakte Joep een vlonderterras in dezelfde vorm als het gazon.

Duizendknoop *Persicaria amplexicaulis* 'Roseum' bloeit met prachtige, paarsroze pluimen.

Links bloeit een *Clematis viticella* 'Etoile Violette' en aan de voet een *Geranium* 'Rozanne'. Rechts, nog niet in bloei, staat *Clematis alpina* met eronder vleesbes *Sarcococca hookeriana* 'Humilis'.

De roodbladige *Prunus cerasifera* 'Nigra' is een blikvanger op het tweede terras aan het einde van de tuin. Op de voorgrond: ruwe smele *Deschampsia cespitosa* 'Goldtau', bij het lattenscherm staat struisriet *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster'.

Zicht op de studio vanaf het gazon. Vooraan: *Geranium* 'Rozanne', erachter wolfsmelk (*Euphorbia wallichiana*).

Links Joeps stilteplek: een kleine vijver. Hij maakte er een halfronde bank omheen. **Midden** Wanneer het groen omhoogschiet, is de tuin op zijn mooist: hier zilverkaars (*Actaea racemosa*). **Rechts** De vuurkorf op het terras maakt dat het gezin ook op koele avonden aan het water kan zitten.

weiland en is een speelplek voor de kinderen. 'We zijn eigenlijk allemaal heel veel buiten. Er zijn verschillende zitjes, waarvandaan je de tuin steeds weer anders beleeft.' In de borders rond het gazon probeert Joep planten uit, in de zon en in de schaduw. Nu staan er floxen en Astilbe, ooievaarsbek, Zeeuws knoopje en Talictrum. Joep: 'In een landelijke omgeving zoals hier passen planten met een natuurlijke bloeiwijze. Dus geen dubbele bloemen of sterk gecultiveerde soorten.'

Het hout komt uit het kanaal

De tuin is voor het gezin, maar ook een visitekaartje voor Joeps ontwerpstudio Terra Forma. Die bevindt zich in wat vroeger de schuur was, een comfortabel geïsoleerd bijgebouw dat met dezelfde Douglasplanken is bekleed als het huis. Klanten lopen dóór de tuin naar zijn studio. 'Maar ik heb er geen showtuin van gemaakt, met dertig soorten bestrating. Rust vind ik sowieso belangrijk in een tuin, of die nu van mezelf is of voor een ander. Die rust creëer ik door eenheid te zoeken in materialen. Ook een heldere groenstructuur is belangrijk. Hagen vormen het groene geraamte van een tuin.' Aan de waterkant maakte Joep enkele windkeringen, en een ellipsvormig vlonderterras, dezelfde vorm als van het gazon. Gemaakt van afgedankte damwandplanken uit het Noordhollandsch Kanaal waar Joep de hand op wist te leggen. 'Dat hardhout was zo dik, het zal hier een leven lang meegaan. Ik heb er ook de pergola's van gemaakt en de moestuinbakken. En ook het bruggetje naar het terras, de bank bij de vijver en de erfafscheiding.'

Voor die erfafscheiding kreeg hij inspiratie in een kerk: toen hij naar het plafond tuurde zag hij daar balken in verschillende diktes. Enkele hardhouten planken van de damwand liet hij daarom ook in drie diktes zagen. Hij maakte er een zelf ontworpen tuinhok van dat transparant is als een schapenhok, maar hoger en robuuster. 'Elk seizoen biedt de tuin weer andere highlights,' zegt hij. 'In de zomer zijn mijn borders rondom het gazon op hun mooist, en straks in de herfst wuiven de siergrassen weer op manshoogte.'

We lopen naar zijn favoriete plek in de tuin: via een verborgen paadje achter de hulst kom je uit bij een kleine, ronde vijver met bankje. Nu de bomen vol blad staan, zit je hier verscholen. 'Dit is een wereld op zich, tussen varens, helleborussen en cyclamen. Het is mijn stilteplek.' ←

DE JUISTE PLANT OP DE JUISTE PLEK

Bestrijdingsmiddelen gebruikt Joep nooit, hij baseert zijn aanpak op het gegeven dat sterke planten minder vatbaar zijn voor slakken, luis of andere plagen. Bij de keuze voor een plant kijkt hij naar de grondsoort (klei, zand, veen of een mengvorm) en standplaats (zon of schaduw, wind en vochtigheid). 'Kies je weloverwogen, dan zal de plant goed gedijen. Dat is het beste wapen tegen ziektes en ander onheil.'

INSPIRATIEBRONNEN

- 'Tuinontwerpen van Piet Oudolf, zoals Scampston Hall in Engeland. Oudolf is bekend van zijn borders en siergrassen, maar hier past hij ook heesters en bomen op een heel bijzondere manier toe.' oudolf.com, scampston.co.uk
- 'Le Jardin Plume in Normandië is één van de mooiste tuinen die ik ooit heb gezien. Puur en toch divers. Alles klópt.' lejardinplume.com
- 'Ik ga geregeld naar kwekerijen, gewoon om te kijken wat er is. Ook parken en open tuindagen kunnen me inspireren. En al die catalogi van kwekers dus.'

Weids
Groene weilanden,
brede sloten: het
uitzicht was de reden
om hier te gaan wonen

Joep liet de latten van het verhoogde bruggetje tussen het gazon en het vlonderterras aan het water expres een beetje verspringen voor een speels effect.